

Există însă o deosebire esențială. În Rig-Veda *yā* — «care» (fem.) precede substantivul; în avestică, unde construcțiile acestea sînt și mai numeroase, pronumele stă nu după adjectiv, ci înaintea lui (cf. *ahmi aṣhvō yaṣ asvainti* «în viața aceasta, care (-i) trupească»; *azəm y ahuro mazdā* «Eu, Ahur Mazd», literal: «eu, care (-s) Ahur Mazd». Și așa mai departe. De fapt, în limbile iranienne adjectivele sînt hotărîte chiar atunci cînd pronumele relativ (demonstrativ) lipsește⁷⁴. Pe lingă aceasta, în avestică și veche persană, ca și în Rig-Veda, pronumele poate preceda un substantiv, îndeplinind funcția articolului definit din limbile romanice, germanice, greacă sau arabă.

Ceva similar cu balto-slava ne oferă germanica, numai că aici, la formarea adjectivelor pronominale («declinarea tare») se folosește un alt sufix.⁷⁵ În plus, funcțiile sintactice ale adjectivelor nominale și pronominale din limbile germanice sînt total opuse celor din slavă și baltică⁷⁶.

Prin urmare, existența adjectivelor hotărîte constituie un indiciu sigur al înrudirii apropiate dintre baltică și slavă. Fenomenul s-a produs în epoca de comunitate a celor două triburi.

5. Mai sînt și alte concordanțe balto-slave (chiar la categoriile despre care am vorbit). Pe lingă aceasta, din analiza numeralelor reiese cît se poate de clar asemănarea dintre cele două ramuri lingvistice. Convergențele semnalate de specialiști confirmă într-o foarte mare măsură justetea tezei privind comunitatea balto-slavă. De aceea, credem îndreptățită afirmația lui J. Otrębski, după care: «Nimic nu ilustrează mai bine decît numerele gradul de înrudire dintre limbile slave și cele baltice»⁷⁷. Ne vom limita la cîteva exemple. Lit. *dù* «doi», v.sl. *два* provin din **d(u)uō*; lit. *abū* «ambii», v.sl. *оба* < **abō*; lit. *trīs* «trei», let. *trīs*, v.sl. *три* < **triēs* (în schimb scr. *trāyas*, lat. *tres* și gr. *τρεῖς* < **trejēs*); lit. *ketvīrtas* «al patrulea», v.pr. *keltwirts*, v.sl. *чет-вѣртъ*, г. *чeмcѣртый* < **ketvirto-*; din categoria numeralelor colective menționăm: lit. *dvejì* «amîndoi», *trejì* «tustrei», *kelverì* «tuspătru», *penkerì* «cîteșicinci», let. *div jì* (sau *divejì*), *trej jì* (sau *trejì*), v.sl. *двакоѣ*, *троѣ*, *трои* (*trojì*), *четкоро*, *пѣтеро*, г. *двое*, *трое*, *четверо*, *пятеро* ș.a.m.d.⁷⁸

6. Inovații produse în sistemul verbului.

a) în epoca balto-slavă se constituie infinitivul cu desinența caracteristică *-ti*; cf. v.sl. *кндѣти* «a vedea», *крати* «a lua», *кричати* «a striga», *зѣкати* «a chema», *хвалити* «a lăuda»; în limba rusă contemporană *-ti* s-a menținut numai sub accent (spre deosebire de paleoslavă și rusă veche):

⁷⁴ Vezi și J. Endzelin, *Древнейшие славяно-балтийские языковые связи*, p. 75.

⁷⁵ Pentru aceasta vezi A. Meillet, *Основные особенности германской группы языков*, Moscova, 1952, pp. 124—130; V. M. Jirmunski, *История немецкого языка*, ed. IV, Moscova, 1956, pp. 212—221.

⁷⁶ Vezi și E. Prokosch, *Сравнительная грамматика германских языков*, Moscova, 1954, p. 282.

⁷⁷ *Op. cit.*, «Вопросы языкознания», 1954, nr. 6, p. 42. Vezi și V. Mažiulis, *op. cit.*, p. 19, unde se arată că în limbile baltice cele mai vechi numerele provin din indoeuropeana comună; în schimb, numerele mai noi au în baltică forme asemănătoare nu numai cu slava, ci și cu germanica. Lingvistul lituanian opinează însă pentru evoluția lor autonomă. Problema originii numeralelor este tratată de autor mai pe larg în *Индоевропейская десятичная система числительных*, «Вопросы языкознания», 1956, nr. 4, pp. 53—59 și *Kai kurie lietuvių kalbos gramatikos klausimai* (Unele probleme ale gramaticii limbii lituaniene), Vilnius, 1957, pp. 40—64.

⁷⁸ Vezi și J. Otrębski, «Вопросы языкознания», 1954, nr. 6, pp. 42—43, idem, *Gramatyka języka litewskiego*, vol. I, Warszawa, 1958, p. 47, vol. III, Warszawa, 1956, pp. 162—178.